

Räddningstjänsten
ALINGSÅS-VÅRGÅRDA

Uppföljning internkontrollplan 2024

Tertial 3 – RuHB, lever vi upp till förväntad förmåga?

Typ av dokument: Redovisande dokument

Beslutande instans: Direktionen

Datum för beslut: 2025-xx-xx § x

Diarienummer: 2024.052 AVRFB

Gäller för: Förbundet

Giltighetstid: Ej aktuellt

Revideras senast: Ej aktuellt

Dokumentansvarig: Kvalificerad handläggare

Internkontroll inom Alingsås och Vårgårda Räddningstjänstförbund 2024

Direktionen ska säkerställa att förbundet fullgör sitt förvaltningsansvar, det vill säga bedriver en effektiv verksamhet, följer lagar och förordningar och andra regler samt lämnar en tillförlitlig redovisning och rättvisande rapportering. Ett verktyg som direktionen har till sitt förfogande är intern kontroll och direktionen beslutade om internkontrollplan 2024 för Alingsås och Vårgårda Räddningstjänstförbund AVRF den 7 december 2023, § 32.

Av internkontrollplanen framgår att redovisning ska ske efter tertial 1, tertial 2 och tertial 3.

Ett av de identifierade områdena för internkontroll under 2024 är om AVRF lever upp till förväntad förmåga under höjd beredskap (RUHB) vilket görs enligt nedan:

1. Har vi utrustning och kompetens för upptäckande, utmärkning och röjning av farliga områden?
Metod: Inventering av utrustning och kompetensinventering
2. Har vi utrustning och kompetens för indikering och sanering för skydd mot kärnvapen och kemiska stridsmedel?
Metod: Inventering av utrustning och kompetensinventering
3. Har vi utrustning och kompetens för transport och första hjälpen åt skadade?
Metod: Inventering av utrustning och kompetensinventering
4. Klarar AVRF att bedriva verksamhet under störda förhållanden¹ i tre månader?
Metod: Inventering av robustgörande åtgärder

Området ska följas upp efter tertial 3 2024. Ansvarig för kontrollen är avdelningschef för myndighetsavdelningen. Kontrollen är genomförd av kvalificerad handläggare i samarbete med förbundets säkerhetsskyddschef.

Uppföljning av kontrollmoment för perioden 1 januari 2023 – 31 mars 2024

Bakgrund

Enligt kap 8 Lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) framkommer det att kommunal räddningstjänst under höjd beredskap ska ha förmåga till de frågeställningarna som ligger till grund för denna internkontroll.

I dagsläget är kommunal räddningstjänst i huvudsak dimensionerad för att hantera olyckor i fred och behöver förstärkas för att kunna möta de utmaningar som krigsfara och ytterst krig kan medföra. Initialt kommer det att krävas såväl kompetenshöjning som personella och materiella resursförstärkningar. Att åstadkomma effektiva och samordnade räddningsinsatser under höjd beredskap och ytterst krig kräver dessutom att kommunal räddningstjänst, tillsammans med direkt berörda aktörer, har getts möjlighet till planering, utbildning och övning.

---

¹ Med störda förhållanden avses osäker tillgång till t ex el/tele/datatrafik, drivmedels-och bränsleförsörjning samt vattenförsörjning.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har, på uppdrag av regeringen, påbörjat arbete med att ta fram tydliga riktlinjer där vad grundläggande nivå innebär för kommunal räddningstjänst och vad räddningstjänsterna förväntas ha inom området. Dock är arbetet ännu inte klart varför det inom några områden fortfarande råder otydligheter kring vad som gäller. Med anledning av detta behöver varje enskild räddningstjänst göra en egen bedömning. AVRF har genom samråd med MSB och genom att jämföra sig med andra räddningstjänster gjort en kvalificerad bedömning om aktuell förmåga. Det påvisat att förbundet har en bit kvar för att uppnå kraven, men framför allt att förbundet inom flera områden ligger i framkant i jämförelse med många andra räddningstjänster. Arbetet som pågår för att nå högre är ständigt pågående och aktivt och det arbetas fram en flerårig utbildnings- och övningsplan kopplat till de uppgifter som tillkommer i kap 8 LSO. En utvärdering kommer ske löpande för att analysera vilken krigsduglighet organisationen har.

Dock finns det delar där beslut eller upphandling från MSB behöver avvaktas innan man går vidare ifrån AVRF:s sida. I de fallen utrustningen inte är specifik för RUHB har inköp gjorts i förbundet. Det är fall där utrustningen kan användas vid flera typer av insatser under fredstid, men även under vissa insatser under RUHB.

MSB bedömer att kommunal räddningstjänst år 2033 behöver ha förmåga att genomföra sök- och räddningsinsatser, hantera oexploderad ammunition (OXA) samt indikera och sanera för skydd mot kemiska stridsmedel och kärnvapen samt en uthållighet om minst tre månader, vilket motiverar frågeställningarna som ligger till grund för denna internkontrollen.

1. Har vi utrustning och kompetens för upptäckande, utmärkning och röjning av farliga områden?

Kunskapsmässigt har förbundet en grundläggande förmåga att upptäcka och utmärka farliga områden och OXA. Under 2024 har personal på Alingsås och Sollebrunn stationer utbildats och under 2025 ska även Vårgårda station genomgå samma utbildning.

2026 – 2028 kommer lokala och regionala utbildare utbilda representanter från AVRF som sedan kommer att internutbilda förbundet i OXA och minhantering ytterligare.

Vad gäller röjning av farliga områden når förbundet inte upp till grundförmågan, detta främst då det saknas utrustning. Förbundet inväntar här MSB:s upphandling av detta.

2. Har vi utrustning och kompetens för indikering och sanering för skydd mot kärnvapen och kemiska stridsmedel?

AVRF har förmåga att indikera radioaktiva ämnen men inte kemiska stridsmedel. Förbundet har möjlighet att hantera ett fåtal skadade men det är inte fråga om masskador och har heller ingen uthållighet inom området. Utrustning i form av dräkter och masker finns delvis men det saknas till stor del vilket är det som påverkar förbundets uthållighet inom området.

Det är planerat att instruktörer för sanering och indikering av militära stridsgaser ska utbildas.

Förbundet har förmåga att sanera i mindre omfattning. Det har nyligen skett inköp av ett större uppblåsbart tält som har många möjliga användningsområden även under RUHB, däribland hantering av skadade vid den här typen av insatser.

3. Har vi utrustning och kompetens för transport och första hjälpen åt skadade?

Förbundet har en grundläggande förmåga i första hjälpen men ännu inte för att hantera krigsskador. Planeringen framåt är att utbilda instruktörer i Tactical Combat Casualty Care (evidensbaserade riktlinjer för hur man bäst omhändertar skadade i extrema miljöer där det inte finns rätt infrastruktur eller sjukvårdskompetens). Samtliga operativa inom förbundet ska sedan utbildas i omhändertagande av krigsskador.

Det har skett inköp av utrustning för krigsskador, framför allt för att kunna stoppa större blödningar. Det finns en planering kring inköp och samarbete tillsammans med Västra Götalandregionen avseende simuleringsdockor för att kunna öva på sjukvård av den här typen av skador.

Avseende transport finns det flertalet fordon inom förbundet som kan användas för detta ändamål, däribland två bandvagnar och två jeepar som kan användas för att transportera skadade till stabiliseringsplats.

4. Klarar AVRF att bedriva verksamhet under störda förhållanden i tre månader?

Av sekretessskäl kommer den här kontrollen inte gå in på detaljer inom detta område, innehållet kommer därför vara på en övergripande nivå.

Det finns en kontinuitetsplanering och anpassningar i denna som gör att förbundet kan uppnå en grundläggande förmåga under tre månader, detta under en uttalad tolerabel nivå.

Hantering av utrustning

Värt att nämna i den här kontrollen är hanteringen av utrustningen för RUHB. För att på ett enkelt sätt beskriva hur organisationen ser ut kring utrustningen ser ut, samlas en beskrivning här.

På räddningsstationen i Alingsås finns ett särskilt så kallat RUHB-förråd där den här typen av utrustning finns samlad. Det finns en inventarielista över utrustningen som säkerhetsskyddschefen ansvarar för och ser till att den är uppdaterad. Organiseringen kring utrustningen är dock pågående och väntas färdigställas inom ett år. Planen är att det ska finnas så kallade modulpaket där man i varje paket samlat den utrustning som krävs vid de olika momenten, till exempel för OXA, för att man enkelt ska få med sig rätt utrustning till insatsplatsen. Detta arbete utförs av säkerhetsskyddschefen tillsammans med RUHB-gruppen, en grupp bestående av brandmän med särskilt RUHB-uppdrag.

Planen är att listan även ska finnas i verksamhetssystemet. För att kunna genomföra behövs det dock att det frisätts tid för de ansvariga då det är ett tidskrävande arbete. I verksamhetssystemet finns stödfunktioner som visar till exempel när en vara börjar ta slut eller om ett utgångsdatum närmar sig.

Vidare har förbundet en inriktning att operativ avskriven utrustning och avskrivna fordon sparas om det är funktionellt och inte behövs i första led på utryckning. På så sätt blir förbundet starkare och mer uthålligt kopplat till krigets krav.

Sammanfattning

AVRF lever redan upp till flera av de förmågor som MSB bedömer att räddningstjänster ska leva upp till år 2033. Det finns dessutom planering för hur förmågan ska förstärkas ytterligare inom snar framtid.

Det främsta området där förbundet har brister är inom utrustningsdelarna och där har förbundet inte heller full rådighet eller möjlighet att påverka i nuläget. MSB, i egenskap av statlig aktör, bär ansvaret för att förse räddningstjänster med resurser att förstärka sig utrustningsmässigt och köpa in det materiel som krävs rörande RUHB.

I MSB:s planering finns resursfördelning inom flera områden inkluderat, men det finns ännu inget konkret att luta sig mot. Förbundet kommer inte att, i väntan på resursfördelning, inkludera inköp av nödvändiga resurser vid krig i egen budgetplanering. Däremot genomförs redan en förstärkning inom de delar där utrustningen huvudsakligen används i fredstid och som även kan användas under höjd beredskap. Detta gäller även då avskriven utrustning sparas. Förbundet väntar på att svar i frågan ska komma från MSB och kommer agera enligt detta den dag svar kommer.

Det finns en robust grundtanke i förbundet och en hög ambition att uppnå en god förmåga. Även under avsaknad av konkreta riktlinjer finns det en gedigen planering framåt avseende framför allt utbildning. Även kring utrustningen är planeringen flexibel då RUHB-tänket ständigt finns närvarande i upphandling av utrustning för insatser i fredstid.